

provincie
groningen

bezoekadres: Martinierkhof 12

Aan Provinciale Staten

postadres: Postbus 610
9700 AP
Groningen

algemeen telefoonnr: 050 316 49 11

algemeen faxnr: 050 316 49 33

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

Datum : - 1 FEB. 2013
Briefnummer : 2013-05059/5, BJC
Zaaknummer : 443230
Behandeld door : S.E. Driesens/H.J. Scholtens
Telefoonnummer : (050) 3164643
E-mail : s.e.driesens@provinciegroningen.nl
Antwoord op :
Bijlage : 1
Onderwerp : Standpunt inzake aardbevingsgevoeligheid Groningse
gasveld

Geachte dames en heren,

1. Inleiding

Op 25 januari jl. heeft de minister van Economische Zaken per brief bekend gemaakt dat in Noordoost Groningen krachtiger aardbevingen kunnen optreden dan tot dat moment werd aangenomen. Op 28 januari jl. hebben wij u een afschrift van deze brief doen toekomen. Daarbij hebben wij u ook een brief van het Staatstoezicht op de Mijnen aan de minister van Economische Zaken van 22 januari 2013 doen toekomen. De inhoud van de brieven heeft tot de nodige bezorgdheid in onze provincie geleid. Wij hebben in de afgelopen dagen ons standpunt ten aanzien van de brieven en de gewijzigde inzichten in de aardbevingsgevoeligheid van het Groningse gasveld bepaald. In deze brief gaan wij daar nader op in.

2. Verloop van het proces

Op basis van de best bekende inzichten in de wetenschap werd tot voor kort aangenomen dat aardbevingen met een kracht groter dan 3,9 op de schaal van Richter niet konden optreden als gevolg van aardgaswinning in het Groningen gasveld. Op vrijdag 25 januari 2013 heeft de NAM ons in een gesprek geïnformeerd dat deze inzichten niet langer valide zijn en is ons medegedeeld dat de minister van Economische Zaken, die het bevoegde gezag is voor aardgaswinning, aan het eind van diezelfde dag een brief zou sturen aan de Tweede Kamer. Dit betrof een reactie van de minister op een advies van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) naar aanleiding van recent gewijzigde inzichten in de aardbevingsgevoeligheid van het Groningse gasveld.

Wij merken hierbij op dat wij niet eerder op de hoogte waren van de bedoelde brief en het onderliggende advies van SodM en dus, evenals vele anderen, verrast werden door de inhoud daarvan. Dit hebben wij tijdens het bestuurlijk overleg dat op maandag 28 januari jl. heeft plaatsgevonden met de minister besproken. De minister heeft aangegeven samen met de provincie en de Veiligheidsregio nog eens kritisch te kijken naar de communicatie met de bestuurders in onze regio tijdens de afgelopen periode.

GEDEPUTEERDE STATEN

In de dagen daarop heeft de minister het gebied bezocht en op maandag 28 januari heeft een overleg plaatsgevonden tussen de minister en vertegenwoordigers van gemeentebesturen van de betrokken gemeenten, het waterschap, de provincie en de voorzitter van de Veiligheidsregio. De afsprakenlijst van dit overleg treft u bijgaand aan.

3. Het onderzoek van de SodM

Het SodM is de dienst die is belast is met het toezicht op en de naleving van wettelijke bepalingen die van toepassing zijn bij het opsporen, winnen, opslaan en transporteren van delfstoffen. Naar aanleiding van de aardbeving bij Huizinge op 16 augustus 2012 heeft het SodM onderzocht waarom er frequenter en zwaardere aardbevingen hebben plaatsgevonden. Voor het Groningse Gasveld is tot voor kort aangenomen dat de kans minimaal is dat de gaswinning leidt tot een zwaardere aardbeving dan 3,9 op de schaal van Richter. Uit het onderzoek van het SodM blijkt dat, als de gasproductie uit het Groningse gasveld ongewijzigd blijft, er wel degelijk aardbevingen zwaarder dan 3,9 op de schaal van Richter kunnen plaatsvinden. De kans hierop is 7% per jaar, met een maximale sterkte van 5 op de schaal van Richter. Om een betere inschatting te kunnen maken van de maximaal mogelijke sterkte van toekomstige aardbevingen moeten seismologische en geomechanische studies van het Groningse gasveld gedaan worden

De uitkomsten van het onderzoek van het SodM zijn verontrustend. Waar tot dusverre werd uitgegaan van de aanname dat aardbevingen louter tot materiële schade konden leiden, moet thans worden aangenomen dat de veiligheid en gezondheid van inwoners in het betreffende gebied gevaar lopen. Het SodM heeft, geredeneerd vanuit het voorzorgsbeginsel, geadviseerd "de gasproductie uit het Groningse gasveld zo snel mogelijk en zo veel als mogelijk en realistisch is terug te dringen."

De minister volgt dit advies niet, omdat hij van oordeel is dat zijn besluitvorming over dit advies een zorgvuldige afweging van de diverse belangen behoeft en op zo volledig mogelijke informatie gebaseerd dient te zijn. Hij geeft aan dat er eerst nadere informatie nodig is. Eerdergenoemd geomechanisch en seismologisch onderzoek zal moeten uitwijzen met welke maximale sterkte van aardbevingen in het Groningenveld rekening dient te worden gehouden. De NAM is al met deze onderzoeken gestart en zij zullen versneld worden uitgevoerd. Gedurende de onderzoeken zullen onafhankelijke deskundigen deze onderzoeken nauwgezet volgen. Ook de resultaten zullen door onafhankelijke deskundigen worden beoordeeld. Ten behoeve van de onderzoeken zal het bestaande meetnet worden uitgebreid, waardoor meer en nauwkeuriger gegevens beschikbaar komen. De onderzoeksresultaten worden betrokken bij het opstellen van een gewijzigd winningsplan, dat de NAM op 1 december 2013 zal indienen en dat vervolgens door het SodM zal worden beoordeeld.

De tijd tot 1 december 2013 kan tevens benut worden om te onderzoeken of het mogelijk is bij gelijkblijvende productie met alternatieve winningstechnieken het aantal en de maximale sterkte van aardbevingen te beperken. Ook voor dit onderzoek geldt dat de NAM het inmiddels in gang heeft gezet en versneld zal uitvoeren. De minister geeft aan het SodM te vragen om hem op basis van de resultaten van deze onderzoeken te adviseren over het gewijzigde winningsplan, waarna hij zal bezien of nadere maatregelen ten aanzien van de productie noodzakelijk zijn.

4. Overwegingen en standpunt

Voor ons college staat de veiligheid van de inwoners van het betreffende gebied voorop. Dat hebben wij ook nadrukkelijk in het overleg met de minister tot uitdrukking gebracht.

Wij achten een mix van maatregelen gewenst en passend:

- A. Aanpassingen in de aardgaswinning die de kans op zwaardere aardbevingen reduceren;
- B. Het treffen van preventieve maatregelen om veiligheidsrisico's te elimineren en schade te voorkomen dan wel te beperken;
- C. Een goede schadeafhandeling;
- D. Een structureel compensatiegebaar naar bewoners en bedrijven in Noord- Groningen.

A. Aanpassingen in de aardgaswinning

De minister geeft aan dat hij een afwegingskader heeft waarbinnen het toepassen van het voorzorgsprincipe moet worden afgewogen tegen de maatschappelijke en financiële gevolgen. De minister heeft besloten de productie niet per direct te verminderen. De minister neemt wel het advies met betrekking tot onderzoek naar de productiemethoden van het SodM over. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken en een aangepast winningsplan, is de minister voornemens eind 2013/begin 2014 een besluit te nemen.

Wij onderkennen het dilemma tussen het enerzijds volledig volgen van het advies van de SodM en anderzijds de maatschappelijke gevolgen die dat met zich mee brengt. Het afwijken van de gedragslijn om het voorzorgsprincipe niet strikt toe te passen, dient naar ons oordeel gepaard te gaan met een vertrouwenwekkend en proportioneel pakket aan maatregelen. Wij zijn van oordeel dat zo snel mogelijk moet worden onderzocht hoe de aardgaswinning zodanig kan worden aangepast dat de kans op zwaardere aardbevingen wordt verkleind. Dit dient gepaard te gaan met het zo snel mogelijk treffen van voorzieningen die de veiligheid in woningen en bedrijven vergroten, alsmede met maatregelen die de kans op (cumulerende) onveilige situaties sterk verminderen. Daarbij moet onder meer worden gedacht aan bedrijvigheid met kritische bedrijfsprocessen en het waterkeringssysteem. De financiële voorziening van € 100 miljoen is naar ons oordeel een eerste stap om deze opgave te bekostigen. Deze voorziening moet naar ons oordeel worden verruimd indien het pakket aan te treffen maatregelen dat vergt.

B. Het treffen van preventieve maatregelen om de veiligheid te waarborgen en schade te voorkomen c.q. te beperken

Ondanks alle aangebrachte nuanceringen, kunnen wij voorlopig niet anders dan uitgaan van een verhoogd risico op een toekomstige aardbeving met een maximale sterkte van 5 op de schaal van Richter. Dat verontrust ons zeer. Dit treft de inwoners en het bedrijfsleven van het gaswinningsgebied, hun gevoel van veiligheid en hun bezittingen. De minister neemt ten aanzien van het treffen van preventieve maatregelen om schade te voorkomen en te beperken, het advies van het SodM over. Hij wil tot eind 2013 begin 2014 maximaal inzetten op maatregelen die gericht zijn op het verminderen van het effect van zwaardere bevingen. Deze maatregelen bestaan uit het geven van voorlichting over hoe te handelen bij een aardbeving, het treffen van voorzorgsmaatregelen voor kwetsbare objecten, het verbeteren van procedures voor schadeafwikkeling en het monitoren van gebouwen. De NAM heeft voor preventieve maatregelen voor de woningen van inwoners, als eerste stap, een fonds van € 100 miljoen beschikbaar gesteld.

De gevolgen van een zwaardere aardbevingen hebben meer effecten. Wij zijn van oordeel dat, zoals hierboven beschreven, er grondig onderzoek moet worden gedaan naar indirecte schade en nadeel voor inwoners en het bedrijfsleven, waaronder de gevolgen voor de bruikbaarheid en waarde van woningen, monumenten, waterkeringsystemen, infrastructuur, buizen en leidingen, bedrijven, milieurisico's etc. Van rijkszijde is toegezegd dat deze effecten op korte termijn in beeld zullen worden gebracht en dat nader overleg hierover zal plaatsvinden. Van onze zijde zal eveneens in kaart worden gebracht wat de gevolgen zijn voor onder meer onze taken op het terrein van het verlenen en bewaken van milieuvergunningen. Wij hebben met de betrokken gemeenten, de waterschappen, de veiligheidsregio en het bedrijfsleven afgesproken dat zij dit ook doen en dat we de informatie met elkaar zullen delen.

Daarnaast hebben wij direct bij het ministerie aangedrongen op een technische briefing voor ons college, uw Staten en betrokken Raden op korte termijn. Dit verzoek is ingewilligd en de briefing zal plaatsvinden op maandag 4 februari aanstaande. U heeft hier nadere informatie over ontvangen.

Ten slotte gaan wij ervan uit dat het ministerie van Economische Zaken samen met de NAM en de inwoners van het gebied de genoemde preventieve maatregelen verder invult en uitwerkt. Daarbij hebben wij, gezien het verhoogde risico, aangedrongen op snelheid. Bij veel inwoners bestaan vragen over hoe één en ander nu wordt vormgegeven.

C. Een goede schadeafhandeling

Ten aanzien van het verbeteren van de schadeafhandeling heeft de NAM sinds de aardbeving bij Huizinge op 16 augustus 2012 stappen voorwaarts gezet. De NAM is thans exclusief verantwoordelijk voor de afhandeling van schade. Wij vinden het wenselijk om de schadeafhandeling, of minimaal een toets daarvan, te beleggen bij een onafhankelijk orgaan om de objectiviteit van de schadeafhandeling te vergroten. Hierover vindt nader overleg met de NAM plaats.

D. Een structureel compensatiegebaar naar bewoners en bedrijven in Noord-Groningen.

Wij zijn van oordeel dat de NAM en de rijksoverheid oog moeten hebben voor indirecte schadelijke gevolgen en nadeel. Het betreft dan onder meer de waardedaling van woningen en bedrijven, reductie van investeringen, verminderde aantrekkingskracht van het gebied en aantasting van de woonbeleving. Wij zijn van oordeel dat hiervoor ook een passende vorm van compensatie moeten worden gearrangeerd. Bedacht moet worden dat het niet of niet volledig toepassen van het voorzorgbeginsel en het risico op (zwaardere) aardbevingen zondermeer tot een structurele en forse compensatie noopt. Wij wijzen op het Waddenfonds waar voor veel minder risico's een structurele meerjarencompensatie is opgezet van € 800 miljoen. Wij achten een structureel langjarig gebaar naar en inwoners en bedrijven t.b.v. leefbaarheid en duurzame energietransitie gefinancierd uit de NAM-winning van het Groninger gasveld een geëigende vorm hiervoor. Met onze partners in onder andere Energy Valley zijn wij bij uitstek in de positie om de transitieopgave met kracht te kunnen vormgeven. Wij zullen ons voor deze zaken inzetten in het vervolgoverleg dat wij met de minister en de NAM zullen voeren.

5. Afsluiting

De minister heeft aangegeven dat hij het winnen of het terugwinnen van vertrouwen alleen kan realiseren door daden van hem en van de NAM. Zoals aangegeven ligt onze eerste prioriteit bij de veiligheid en belangenbehartiging van onze inwoners. Wij zullen de stappen van het rijk en de NAM dan ook nauwkeurig volgen en interveniëren wanneer naar ons oordeel onvoldoende tegemoet wordt gekomen aan de belangen van individuele bewoners, gemeenschappen en bedrijven. Rijk en de NAM dienen naar ons oordeel op passende en royale wijze voorzieningen te treffen voor optredende schade en nadeel.

Wij zullen uw Staten op de hoogte houden over de ontwikkelingen ten aanzien van dit onderwerp en vertrouwen erop u voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

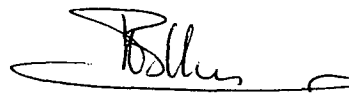
Een afschrift van deze brief sturen wij naar de minister van Economische Zaken, Burgemeester en Wethouders van Loppersum en de directeur van de NAM,

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Bijlagen:

Nr.	Titel	Bijgevoegd	Ter inzage in de Statenkast
1	Verslag bestuurlijk overleg 28-01-2013	X	-

Bestuurlijk overleg 28 januari 2013

Locatie: Gemeentehuis Loppersum

Aanwezigen

- Dhr. Rodenboog (Burgemeester Loppersum)
- Dhr. Bonnema (Secretaris Loppersum)
- Dhr. Kamp (Minister van Economische Zaken)
- Dhr. De Groot (Ministerie van Economische Zaken)
- Dhr. Van den Berg (Commissaris van de Koningin in Groningen)
- Dhr. de Vey Mestdagh (Gedeputeerde provincie Groningen)
- Dhr. Rehwinkel (Voorzitter Veiligheidsregio en Burgemeester Groningen)
- Mevr. Van Beek (Burgemeester Eemsmond)
- Dhr. Van de Nadort (Burgemeester Ten Boer)
- Dhr. Ten Brink (Burgemeester Slochteren)
- Dhr. Groot (Burgemeester Delfzijl)
- Mevr. Pot (Burgemeester Appingedam)
- Dhr. Bakker (Burgemeester Bedum)
- Dhr. Hoekzema (Wethouder Winsum)
- Dhr. Middel (Dijkgraaf Waterschap Noorderzijlvest)
- Dhr. Prins (Wethouder Loppersum)
- Mevr. Hartman- Togtema (Wethouder Loppersum)

Uitkomsten

- Het Rijk zal samen met de provincie en de Veiligheidsregio nog eens kritisch kijken naar de communicatie met de Veiligheidsregio en de bestuurders in de regio tijdens de afgelopen periode.
- Het Rijk zal het initiatief nemen voor het op korte termijn organiseren van een technische briefing voor Statenleden en gemeenteraadsleden.
- Het Rijk zal de mogelijkheden bezien om op korte termijn de potentiële gevolgen van bevingen groter dan 3,9 op de schaal van Richter in beeld te brengen, totdat er meer duidelijkheid is over de maximale magnitude van bevingen. Hierbij gaat het om gevolgen voor woningen, dijken, waterhuishouding, bedrijven, ondergrondse infrastructuur en natuur en milieu. Dit zal de vorm krijgen van een quick scan.
- Het Rijk zal bezien of het zinvol is om de Veiligheidsregio een positie te geven als expertregio, waarbij ook gekeken moet worden naar de hogere kosten die de regio moet maken in verband met de noodzakelijke specialistische expertise.
- Het Rijk zal initiatief nemen tot separaat overleg met de waterschappen.
- Het Rijk zal de rol van de Technische Commissie Bodembeweging (Tcbb) nader bezien.
- Het Rijk zal met de NAM spreken over de timing van hun eerdere aankondiging rond meer gaswinning uit de locatie Bedum.
- Het Rijk zal tussen nu en 1 december 2013 bestuurlijk contact onderhouden over de ontwikkelingen.